

[Jens Jørgensen]

med til resten. Følgelovene må vi sandelig også arbejde seriøst på.

Helge Sander (V):

Jeg vil gerne henvise til min ordførertale ved det foregående punkt, lovforslag nr. L 327.

Lilli Gyldenkilde (SF):

SF kan støtte, at arbejdsmarkedsbidragene foreslås indregnet i satsreguleringsprocenten, samtidig med at de indføres, og vi kan støtte, at der afsættes en satsreguleringspulje.

Igen må jeg sige, at disse ting selvfølgelig afhænger af, hvordan skattereformen og den sociale profil i det hele taget bliver. Vi har været igennem hele møllen med, at disse ting hænger sammen; det skal jeg ikke gentage. Jeg gør blot for en ordens skyld opmærksom på, at sådan er det.

Poul Nødgaard (FP):

Med dette forslag ønsker finansministeren en fortsat udbygning af satsreguleringspuljen, hvorfor der i årene 1994-1997 for hvert af årene forlods ønskes afsat 0,3 pct. fra satsreguleringen til satsreguleringspuljen. Det foreligger oplyst, at forslaget ikke medfører øgede offentlige udgifter, idet de til puljen afsatte beløb finansieres via en reduceret satsregulering. Sådan har jeg i hvert fald forstået det.

I Fremskridtspartiet synes vi, det vil være en god idé, at vi til dette lovforslag på præcis samme måde som til det forrige, vi behandlede, får nogle eksempler på, hvordan dette vil fungere i praksis, hvis det vedtages. Vi vil derfor se på det i udvalget præcis på samme måde som det forrige forslag.

Jørgen Estrup (RV):

Fra radikal side kan vi helt på samme måde, som det gjaldt for lovforslag nr. L 327, støtte dette forslag som et led i skattereformen.

Glønborg (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan også henholde sig til det, vi sagde til det foregående forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 329:

Forslag til lov om ændring af lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning. (Ændring af bestemmelser om bankens udlån og personale).

Af finansministeren (Lykketoft).
(Fremsat 25/5 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Klaus Hækkerup (S):

På Socialdemokratiets vegne skal jeg blot ganske kort meddele, at vi kan støtte de to mindre ændringer, som forslaget omfatter. Det drejer sig dels om udlån fra Hypotekbanken til kommunerne, dels om ansættelses- og arbejdsvilkår for medarbejderne i Hypotekbanken.

Der er efter vores opfattelse tale om fornuftige og rimelige ajourføringer af de gældende bestemmelser – på et enkelt område endda en praksis, der hidtil har været hjemlet ved tekst-anmærkninger i finansloven. Så vi finder det helt naturligt, at dette lovforslag gennemføres hurtigst muligt.

Flemming Hansen (KF):

Da vi gik dette forslag igennem i vores folketingsgruppe, havde vi umiddelbart en vis sympati for det. Det har vi stadig væk for så vidt angår punkt 2, der vedrører medarbejderne. Det er der ingen problemer i.

Men med hensyn til punkt 1 er vi ikke så trygge. Vi er – det må jeg sige ærligt – ikke så trygge ved den socialdemokratisk ledede regering, at vi ikke synes, det er bedre, at det går via Folketinget, når kommunerne skal have nogle lånetilsagn. Det føler vi os mere trygge ved, end at det ligger som en del af lovgivningen. Vi er bange for, at det kan blive en ud-

[Flemming Hansen]

pumpning, som vi husker det fra 1970'erne. Og vi er også bange for, at kommunerne vil være meget fristet til at tage lån hjem i stedet for at opkræve de skatter, de skal opkræve, specielt når man er i et valgår.

Så vi er bange for, at det er for stor en fristelse og for stor en bombe at lægge under den danske økonomi. Derfor siger vi nej til forslaget punkt 1, men ja til punkt 2.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg skal bare gøre den bemærkning, at det dog er forbløffende, så hurtigt et helt parti kan skifte standpunkt i en i øvrigt relativt beskeden sag fra det øjeblik, det var i regering, til det øjeblik, det er kommet på oppositionsbænke.

Pia Larsen (V):

Dette lovforslag om Hypotekbanken indeholder to elementer, hvoraf Venstre kan støtte det ene og ikke det andet.

Det første, det, vi ikke kan støtte, er forslaget om, at finansministeren skal kunne godkende, at Hypotekbanken yder lån til kommuner til andre formål end investeringsopgaver.

Vi er i Venstre fuldt ud klar over, at vi i august måned 1992 i Finansudvalget var med til at tiltræde, at Hypotekbanken for 1993 og 1994, dvs. som en midlertidig foranstaltning, kunne yde lån til kommuner og amtskommuner som led i den finansieringsgaranti, der indgik i aftalerne for juni 1991 mellem regeringen og de kommunale parter om den kommunale økonomi i årene 1992-1994.

Men som sagt var det en midlertidig foranstaltning, og Venstre ønsker ikke at være med til at gøre den permanent.

Årsagen til dette er primært, at vi frygter, at denne låneadgang kan bruges til ved hjælp af lån gennem Hypotekbanken at sætte ekstra skub i de kommunale erhvervsaktiviteter, som blev vedtaget af et flertal uden om den daværende regering, som Venstre var et led i. Og det ønsker vi ikke at deltage i.

Det andet element vedrører bankens personale og de formelle regler, der gælder for normeringen og lønningsreglerne. Det har vi ikke nogen problemer med at støtte.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Det gælder hr. Klaus Hækkerups bemærkning om hukommelse, og hvad hr. Klaus Hækkerup nu talte om.

Det er jo ikke det, der er tale om her. Der er tale om, at før i tiden kunne man bevilge disse lån til investeringsopgaver. Nu kan de også bruges til andet formål end investeringsopgaver, og vi er bange for, at det vil blive et lån til kommunernes drift og dermed en bombe under kommunernes økonomi. Mange, mange kommuner har jo en svaghed for at sige: Det er nok nemmere at låne pengene i stedet for at kræve dem op i skatter, som vi egentlig burde gøre.

Derfor siger vi nej. Det er såmænd ganske naturligt. Det er ikke, fordi vi har skiftet mening på dette område.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg er noget forbløffet over at høre både Venstre og De Konservative her i dag. Store dele af den økonomiske politik, Venstre og De Konservative har ført over for kommunerne i de forgangne år, har gået ud på, at man har ønsket, at kommunerne skulle holde skatten i ro, samtidig med at der er blevet pålagt kommunerne nye opgaver.

For at det kunne lade sig gøre, har man fra den daværende regerings side valgt at give kommunerne lån. Man har faktisk tvunget dem til at optage lånene; i første omgang var det rentefrie lån, der skulle tilbagebetales, når konjunkturerne var til det, men i sidste forhandlingsrunde er der jo også blevet lagt renter på de pågældende lån.

Det har vi kritiseret fra Socialdemokratiets side, men efterhånden affundet os med. Vi har spurgt, om ikke det var bedre at give pengene som blotilskud til kommunerne. Det har den tidligere regering afvist. Jeg har ikke helt kunnet forstå grunden til det.

Nu kommer vi så og vil, om jeg så må sige, lovfæste det princip, som regeringer, der har været ledet af Venstre og De Konservative, har brugt i 5 år, og så siger Venstres og Konservatives ordførere nej. Det er simpelt hen for latterligt.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Hvis hr. Klaus Hækkerup kan garantere her og nu, at de lån, som Hypotekbanken nu vil kunne yde til kommuner og amtskommuner, ikke kan bruges til de erhvervsaktiviteter, som det flertal uden om den tidligere regering vedtog, vil vi da gerne overveje vores stillingtagen under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det kan jeg sagtens garantere. Der er ingen tvivl om, at de penge, kommunerne vil bruge til at investere i disse erhvervsaktiviteter, er penge, kommunerne vil tage fra den del, de skatteudskriver. Og det, de så får i lån i Hypotekbanken, vil de bruge til at dække det almindelige underskud med. Det kan jeg sagtens garantere.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Det lyder for mig, som om hr. Klaus Hækkerup opfordrer kommunerne til kreativ bogføring. Det troede jeg ikke hørte socialdemokratisk politik til.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Nej, det var sandelig ikke en opfordring til kreativ bogføring. Det ser helt anderledes ud i kommunerne, kan jeg forsikre.

Nej, det var bare en synliggørelse af, hvor fuldkommen latterlig den betingelse, Venstre stillede op for at kunne tiltræde dette, i virkeligheden er.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal blot meddele, at vi ikke har nogen som helst vanskeligheder ved at støtte dette lovforslag.

Kim Behnke (FP):

Da Folketingets Finansudvalg blev bedt om at tage stilling til, hvorvidt der skulle dispenseres, for nu at bruge et pænt udtryk, fra Hypotekbankens og Finansforvaltningens regler, stemte vi imod. Det gjorde vi, fordi baggrunden er ganske og aldeles urimelig.

Folketinget har igennem de sidste 10-15 år argumenteret over for befolkningen, at nu skulle man holde op med at lånefinansiere sit forbrug. Man har brugt sin magt til at indføre alverdens reguleringer på befolkningens forbrug, sådan at man kunne adfærdsregulere, som det hedder på moderne dansk, befolkningen til at omlægge sin livsførelse fra en lånefinansieret livsførelse til, at man sparede op til de udgifter, man havde.

Men nøjagtig samtidig med, at det er sket de sidste 10-15 år, har tendensen her i Folketinget været den, at man ikke blot for statens udgifter, men også for amters og primærkommuners vedkommende i stigende grad er gået over til at lånefinansiere disse udgifter, vel vidende at hver eneste gang, man lånefinansierer til sine driftsudgifter eller for den sags skyld anlægsudgifter, så er det eneste, man gør, at udskyde skatteopkrævningen til efterfølgende politikeres gunst og – endnu værre – til efterfølgende befolkninger, som skal betale for de udgifter, der bliver afholdt netop nu.

Når kommunerne tidligere har indgået aftaler med regeringerne, har vi ofte, selv om det endda har været gennemsnitsaftaler, hvor man har regnet gennemsnitstal ud for kommunerne, været udsat for, at kommunerne ikke har kunnet efterleve de aftaler. Der har vi senest set, at man som en konsekvens af, at kommunerne ikke efterlevede aftalen, gik fra, at nogle af disse lån gik over fra at være rentefrie til at være rentebærende. Man kan så diskutere, om det var den rigtige løsning, men ikke desto mindre gjorde man det.

Igen var det, fordi kommunerne ikke havde efterlevet de aftaler, der var indgået, og det er, fordi adfærden i alle kommunalbestyrelser rundt omkring stadig væk er den forkerte. Når man har en låneadgang, går man nemlig ud og låner maksimalt. Lad os få lånene hjem, siger man. Så har vi dem i kassebeholdningen, og så har vi de penge at arbejde med i kommunen. Så kan man altid efter et kommunalvalg, eller hvornår regningen skal indfries, tage stilling til, hvordan man skal indfri pengene.

Men vi ved, at med den udvikling, der har været i kommunernes skattegrundlag, har det været kviksand, man byggede på. For når skattegrundlaget i kommunerne bliver mindre, så er de skatteborgere, der efterfølgende skal betale for de frådserier, der finder sted nu, sim-

[Kim Behnke]

pelt hen ikke i stand til at løfte den opgave. Og hvordan løser man så det problem? Ja, det løser man med yderligere adgang til belåning.

Det er simpelt hen så umoralsk og så økonomisk forkasteligt, at man har brugt den fremgangsmåde, at der er al mulig grund til at benytte denne lejlighed til at tage afstand fra, at man fortsætter den tilskyndelse.

Derfor vil jeg benytte lejligheden til at rose Venstre og De Konservative for, at de også er nået til den erkendelse, at man ikke kan blive ved med at lånefinansiere det forbrug, der finder sted ude i kommunerne. Så er det for vores vedkommende selvfølgelig kedeligt, hvis kommunerne låner penge for at lave disse sumpaktieselskaber, så borgmesteren kan få sig nogle ekstra ben, men det har Folketinget jo vedtaget at kommunerne skal have adgang til.

Så for os er der ikke nogen som helst tvivl vedrørende punkt 1 i dette forslag. Det er vi hamrende modstandere af, og det tilkendegav vi også ved at stemme imod aktstykket i Finansudvalget for den midlertidige ordning.

Med hensyn til punkt 2 er det Fremskridtspartiets ønske, at hele tjenestemandsbegrebet simpelt hen bliver udfaset, og derfor er der ingen grund til at lave en sådan bestemmelse. Hvis man skulle lave en bestemmelse, var det en bestemmelse om, at der fremover aldrig mere skulle ansættes tjenestemænd i Hypotekbanken og Finansforvaltningen, ligesom man burde gøre det for alle andre offentlige institutioner, så det begreb, det fejlskud på stammen i dansk ansættelsespolitik, der hedder tjenestemænd, simpelt hen bliver udfaset og der aldrig mere ansættes nye. De, der er det allerede, bliver så, efterhånden som de bliver pensioneret – tillad mig udtrykket – en uddøende race. Det tror jeg også at vi kommer til at gøre i forbindelse med vore tjenestemænd – om ikke andet så af EF-hensyn.

Så den paragraf er allerede i dag forældet, og punkt 2 burde i stedet for være et opgør med tjenestemændene på dette lille begrænsede område. Så heller ikke punkt 2 har vi nogen sympati for. Så er der ikke andet end ikrafttrædelsen ved bekendtgørelse i Lovtidende tilbage. Sådan skal det jo være, så det har vi ikke det store at indvende imod.

Men det korte af det lange er, at dette lovfor-slag får 12 nejstemmer.

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte lovforslaget. Jeg skal heller ikke kommentere det yderligere, men blot forbløffes en anelse over Venstres og De Konservatives ordførertaler, der, så vidt jeg forstod, gik på en enorm angst for fremtiden og en enorm angst for, hvad Socialdemokratiet skulle gøre.

Når Venstre og De Konservative på dette forslag kan køre frem på den facon, kan det ikke undre, at så stor en del af befolkningen stemte nej den 18. maj med den begrundelse, at man var nervøs for, hvad politikerne kunne foretage sig.

Merethe Due Jensen (KRF):

Den justering, der her er tale om vedrørende Hypotekbanken, kan vi i Kristeligt Folkeparti fuldt ud tilslutte os. Der er tale om en tilpasning til regeringens beskæftigelsesmæssige initiativer, hvor Hypotekbanken kan inddrages i långivning til kommuner og amtskommuner, når det drejer sig om andre formål end investeringsopgaver. Dog fastholdes bestemmelsen om, at betingelsen for långivningen er, at det ydes til opgaver af samfundsmæssig betydning.

Vi kan tilsige lovforslaget en positiv udvalgsbehandling.

Finansministeren (Lykketoft):

Jeg skal sige tak for den overvejende velvillige modtagelse og bare give den ene oplysning, at det bestemt ikke er mit indtryk, at kommunalfolk ud over landet er vildt begejstrede ved tanken om, at der skulle åbne sig nogle lånemuligheder. Jeg kan godt sige, at det vil være min bestræbelse, det vil være denne regerings bestræbelse – og det ser ud, som om det kan krones med succes i de igangværende forhandlinger med Kommunernes Landsforening – at vi i år i modsætning til sidste år under den borgerlige regering kan lave en økonomiaftale, hvor der ikke er noget behov for til drift at supplere den kommunale økonomi med Hypotekbanklån.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Når finansministeren så skrāsikkert erklærer, at der ikke er nogen kommuner, der ønsker

[Kim Behnke]

at optage lån, må vi sige i Fremskridtspartiet, at tilbagemeldinger internt hos os fra de vel lidt over 200 byrådsmedlemmer og 24-25 amtsrådsmedlemmer, vi har rundt omkring, siger noget ganske andet.

Det er præcis, som jeg gengav det i min ordførertale. De opdager med rædsel, hvordan de sidder i absolut mindretal i de byråd, hvor de sidder. Det er såmænd ligegyldigt, om folk er Venstrefolk eller konservative eller socialdemokrater; de er enige om én ting, og det er, at er der en låneadgang, så skal den også udnyttes, for det ville være dumt ikke at få de penge i kommunekassen. Så har man dem stående i den likvide beholdning i kommunekassen, og så kan man jo altid undervejs, når budgettet skrider, bruge af de penge – som man også har taget af kloakfondsmidler og alle mulige andre penge, som man også skulle have holdt fingrene fra rundt omkring i kommunerne, men som man jo ikke kunne holde fingrene fra. For man skal jo være med til det hele og bygge nye kulturhuse, og så skal der fejres det ene og det andet, og byen har 650 års jubilæum, og hvad ved jeg, og dyrt skal det jo være hver gang, selv om der er nogle skatteydere, der kommer til at betale i den sidste ende.

Den tilbagemelding, vi har fået om erfaringerne i de over 200 byråd, hvor der sidder Fremskridtsmedlemmer, er, at alle steder uden undtagelse jubler man, hver gang man kan få lov til at kradse nogle flere penge ind, for man er jo godt klar over, at låneprofilen på dem er sådan, at man ikke engang selv skal stå til ansvar, når pengene skal betales tilbage. Det er en adfærd, som finansministeren burde fraråde kommunerne frem for at tilskynde kommunerne til at gøre det med dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg synes nu, hr. Kim Behnke overser et par ting. For det første er det min erfaring, at der i kommunerne generelt er en meget stor uvilje imod at optage lån til at finansiere driften. I de 10 år, hvor jeg var borgmester, er vi aldrig gået ind på den slags dispositioner, og jeg kunne se mine borgmesterkollegaer rundt omkring vise en tilsvarende tilbageholdenhed.

Og så er der jo forskel på, hvad man låner til, og det er netop denne regerings politik, at vi ønsker at fremrykke en række offentlige in-

vesteringer for at prøve at få vendt den økonomiske udvikling i Danmark.

Jeg synes ikke, at man kan klandre en låneoptagning, der direkte går til nogle investeringer, man ellers ville have afholdt i de kommende år. Det bliver betænkeligt, når man optager lån til at dække et driftsunderskud og bliver ved med det, for det er skruen uden ende.

Det, der er vigtigt, er, at man får rykket investeringerne frem i overensstemmelse med den politik, regeringen fører, og det er vigtigt, at det ikke bare er staten, der rykker sine investeringer frem, men at også kommunerne gør det.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Begrebet anlægsinvesteringer, som kommunerne og den offentlige sektor ellers ville have afholdt, minder mig om de situationer, hvor man i et byråd har siddet og besluttet, at nu skal der bygges et nyt idrætsstadion. Hvad koster det? Så får man et overslag over, hvad det koster. Det koster måske 10 mio. kr. Når så man hører, at det koster 10 mio. kr., siger man: Ja, det har vi ikke råd til. Så er der med det samme én, der rejser sig op og siger: Jamen de 10 mio. kr., vi nu har sparet, hvad skal vi så bruge dem til? Det er den argumentation, man bruger.

Hvem siger, at der skal bygges kulturpaladser rundt omkring? Hvem siger, at hver eneste by skal have sit musikhus? Hvem siger, at hver eneste by skal fejre det med millionudgifter i pomp og pragt, hver gang kommunen er blevet et år ældre? Det er jo den slags aldeles unødvendige udgifter, hvor der skal være nye store borgmesterkontorer osv., der bliver brugt penge til rundt omkring. Det kan man ikke sige er udgifter, som ellers ville være blevet afholdt.

I den kommune, hvor man viser mådehold og ansvar over for de skatteydere, man dagligt plyndrer, lader man være med at afholde de udgifter. Der er det ikke udgifter, som ellers ville være blevet afholdt, men udgifter, som man fejer ind under gulvtæppet, idet man siger: Her viser vi vores lokalbefolkning så meget ansvarlighed, at vi helt lader være med at igangsætte disse projekter. Det er jo det, man burde gøre i kommunerne, og ikke, som tilfældet er, at fremrykke noget, som slet ikke burde være afholdt.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Det er muligt, jeg er ved at være træt, fordi det er sent på dagen, men jeg forstår simpelt hen ikke hr. Klaus Hækkerups argumentation. Hr. Klaus Hækkerup siger, at kommunerne skal have lov til fuldstændig i tråd med regeringens politik at fremrykke nogle offentlige investeringer. Det er vi i Venstre fuldstændig enige i, men så vidt jeg kan læse mig til i den skriftlige fremsættelsestale, står der: »Efter den gældende hypotekbanklov kan lån kun bevilges til investeringsopgaver af samfundsmæssig betydning.«

Er det ikke nogenlunde det samme som at fremrykke offentlige investeringer, og er der så nogen grund til overhovedet at foreslå denne lovændring?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod

dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (28/5 93):

Udtræder: Thor Pedersen (V)

Ny stedf.: Peter Hansen-Nord (V)

Udtræder: Tørnæs (V)

Nyt medl.: Mejdahl (V)

Trafikudvalget (28/5 93):

Udtræder: Aagaard (KF)

Ny stedf.: Gammelgaard (KF)

Udtræder: Gammelgaard (KF)

Ny stedf.: Aagaard (KF)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 2. juni 1993, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.26
